2024/618

7.3.2024.

PREPORUKA KOMISIJE (EU) 2024/618

od 18. prosinca 2023.

o nacrtu ažuriranog integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana Švedske za razdoblje 2021. – 2030. i o dosljednosti mjera Švedske s Unijinim ciljem klimatske neutralnosti i osiguravanjem napretka u prilagodbi

(Vjerodostojan je samo tekst na švedskom jeziku)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 292.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]), a posebno njezin članak 9. stavak 2. i članak 14. stavak 6.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 ([2]), a posebno njezin članak 7. stavak 2.,

budući da:

Preporuke o nacrtu ažuriranog integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana Švedske za razdoblje 2021. – 2030.

(1) Švedska je dostavila svoj nacrt ažuriranog integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana 11. srpnja 2023.

(2) U članku 3. i Prilogu I. Uredbi (EU) 2018/1999 („Uredba o upravljanju”) utvrđeni su elementi koje treba uključiti u ažurirane integrirane nacionalne energetske i klimatske planove. U prosincu 2022. Komisija je donijela smjernice za države članice o postupku i opsegu pripremanja nacrta i finalnih ažuriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova ([3]). U smjernicama je utvrđena dobra praksa i navedene su implikacije nedavnih političkih, zakonodavnih i geopolitičkih kretanja u energetskoj i klimatskoj politici.

(3) U vezi s planom REPowerEU ([4]) i u okviru europskog semestra 2022. i 2023. Komisija je u prvi plan stavila potrebe država članica za reformama energetske i klimatske politike i ulaganjima u povećanje energetske sigurnosti i priuštivosti ubrzavanjem zelene i pravedne tranzicije. To je uvršteno u izvješća za Švedsku za 2022. i 2023. ([5]) i preporuke Vijeća za Švedsku ([6]). Države članice trebale bi prilikom izrade finalnih ažuriranih integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova uzeti u obzir zadnje preporuke za svoju zemlju.

([1]) SL L 328, 21.12.2018., str. 1.
([2]) SL L 243, 9.7.2021., str. 1.
([3]) Obavijest Komisije o smjernicama državama članicama za ažuriranje nacionalnih energetskih i klimatskih planova za razdoblje 2021.–2030. (SL C 495, 29.12.2022., str. 24.).
([4]) COM(2022) 230 final.
([5]) SWD(2022) 625 final; SWD(2023) 627 final.
([6]) COM(2022) 625 final i COM(2023) 627 final.

(4) Komisijine preporuke u vezi s provedbom nacionalnih ciljeva na temelju Uredbe o raspodjeli tereta ([7]) zasnivaju se na vjerojatnosti da će države članice ispuniti ciljeve za 2030., uzimajući u obzir pravila za upotrebu fleksibilnih mogućnosti u okviru te uredbe.

(5) Cilj je Komisijinih preporuka o hvatanju, korištenju i skladištenju ugljika steći pregled nad predviđenim uvođenjem tih tehnologija na nacionalnoj razini, uključujući informacije o godišnjim količinama CO_2 koje se namjeravaju uhvatiti do 2030., podijeljeno po izvoru uhvaćenog CO_2 iz postrojenja obuhvaćenih Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([8]) ili iz drugih izvora kao što su biogeni izvori ili izravno hvatanje iz zraka, o planiranoj infrastrukturi za transport CO_2 i o potencijalnim domaćim kapacitetima za skladištenje CO_2 i volumenima utiskivanja CO_2 za koje se planira da će biti dostupni 2030.

(6) Svrha je Komisijinih preporuka o provedbi Uredbe (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća ([9]) (Uredba o korištenju zemljišta, prenamjeni zemljišta i šumarstvu – „Uredba o LULUCF-u”) zajamčiti poštovanje pravila o neutralnoj ili pozitivnoj bilanci u dotičnoj državi članici u razdoblju 2021. – 2025. (prvo razdoblje) i ostvarenje cilja za razdoblje 2026. – 2030. (drugo razdoblje), uzimajući u obzir pravila za upotrebu fleksibilnih mogućnosti utvrđena u toj uredbi. U Komisijinim preporukama uzima se u obzir i da se svaki višak emisija na temelju Uredbe o LULUCF-u u prvom razdoblju automatski prenosi u kvotu na temelju Uredbe o raspodjeli tereta.

(7) Kako bi prilagodba klimatskim promjenama na odgovarajući način doprinijela ostvarenju energetskih ciljeva i ciljeva ublažavanja klimatskih promjena, nužno je utvrditi potencijalne klimatske nepogode i analizirati klimatske osjetljivosti i rizike koji mogu utjecati na relevantna područja, populacije i sektore. U Komisijinim preporukama za prilagodbu uzet je u obzir opseg u kojem je Švedska u svoj ažurirani nacionalni energetski i klimatski plan uključila ciljeve prilagodbe koji se odnose na klimatske rizike, a koji bi mogli spriječiti da Švedska ostvari opće i specifične ciljeve energetske unije. Bez posebnih politika i mjera za prilagodbu, planiranih i provedenih, ugroženo je ostvarenje ciljeva u dimenzijama energetske unije. Upravljanje vodama u promjenjivim klimatskim uvjetima zahtijeva posebnu pozornost zbog rizika od prekida opskrbe električnom energijom jer poplave, vrućine i suša utječu na proizvodnju energije.

(8) Komisijine preporuke za ciljeve u pogledu energije iz obnovljivih izvora temelje se na formuli utvrđenoj u Prilogu II. Uredbi (EU) 2018/1999, koja se temelji na objektivnim kriterijima, i na glavnim politikama i mjerama koje nedostaju u švedskom ažuriranom nacionalnom energetskom i klimatskom planu kako bi se omogućilo pravodobno i troškovno učinkovito ostvarenje doprinosa Švedske obvezujućem cilju Unije da se 2030. najmanje 42,5 % energije dobiva iz obnovljivih izvora, uz zajedničku obvezu da se taj cilj poveća na 45 % u skladu s Direktivom (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ([10]) o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora. Komisijine preporuke temelje se i na doprinosu Švedske specifičnim ciljevima iz članaka 15.a, 22.a, 23., 24. i 25. te direktive i povezanim politikama i mjerama za njezino brzo prenošenje i provedbu. U preporukama je uzeta u obzir važnost sveobuhvatnog dugoročnog planiranja za uvođenje energije iz obnovljivih izvora, posebno vjetra, kako bi se povećala vidljivost europskog proizvodnog sektora i mrežnih operatora u skladu s europskim paketom za energiju vjetra ([11]).

([7]) Uredba (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma i izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 (SL L 156, 19.6.2018., str. 26.), kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2023/857 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. travnja 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2018/842 o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma i o izmjeni Uredbe (EU) 2018/1999 (SL L 111, 26.4.2023., str. 1.).

([8]) Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

([9]) Uredba (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o uključivanju emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva u okvir za klimatsku i energetsku politiku do 2030. te o izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 i Odluke br. 529/2013/EU (SL L 156, 19.6.2018., str. 1.), kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2023/839 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. travnja 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2018/841 u pogledu područja primjene, pojednostavnjenja pravila o izvješćivanju i usklađenosti i utvrđivanja ciljeva država članica za 2030. i Uredbe (EU) 2018/1999 u pogledu poboljšanja praćenja, izvješćivanja, praćenja napretka i preispitivanja (SL L 107, 21.4.2023., str. 1.).

([10]) Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.), kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2023/2413 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. listopada 2023. o izmjeni Direktive (EU) 2018/2001, Uredbe (EU) 2018/1999 i Direktive 98/70/EZ u pogledu promicanja energije iz obnovljivih izvora te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća (EU) 2015/652 (SL L, 2023/2413, 31.10.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj)..

([11]) Komunikacija o europskom akcijskom planu za energiju vjetra, COM(2023) 669 final, 24.10.2023. i Komunikacija o ostvarivanju ambicija EU-a za energiju iz obnovljivih izvora na moru, COM(2023) 668 final.

(9) Komisijine preporuke za nacionalne doprinose energetskoj učinkovitosti temelje se na članku 4. Direktive (EU) 2023/1791 Europskog parlamenta i Vijeća ([12]) o energetskoj učinkovitosti te na formuli iz Priloga I. toj direktivi i povezanim politikama i mjerama za njezinu provedbu.

(10) U preporukama Komisije posebna pozornost posvećena je općim i specifičnim ciljevima, doprinosima te povezanim politikama i mjerama za provedbu plana REPowerEU kako bi se brzo prekinula ovisnost o ruskim fosilnim gorivima. Uzeta su u obzir iskustva stečena provedbom paketa „Štednja plina za sigurnu zimu" ([13]). U preporukama se ističe važnost postizanja veće otpornosti energetskog sustava s obzirom na obveze koje proizlaze iz Uredbe (EU) 2019/941 Europskog parlamenta i Vijeća ([14]) o pripravnosti na rizike u sektoru električne energije i Uredbe (EU) 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća ([15]) o sigurnosti opskrbe plinom te povećanje skladištenja energije u skladu s Preporukom Komisije o skladištenju energije ([16]).

(11) U Komisijinim preporukama uzeta je obzir potreba da se ubrza integracija unutarnjeg energetskog tržišta kako bi se ojačala uloga fleksibilnosti te položaj i zaštita potrošača. U preporukama Komisije istaknuta je i važnost procjenjivanja broja kućanstava pogođenih energetskim siromaštvom u skladu sa zahtjevima članka 3. Uredbe (EU) 2018/1999 i Preporuke Komisije (EU) 2023/2407 ([17]).

(12) U Komisijinim preporukama naglašava se važnost osiguravanja dovoljnih ulaganja u istraživanja i inovacije u području čiste energije kako bi se povećali kapaciteti za razvoj i proizvodnju, uključujući odgovarajuće politike i mjere za energetski intenzivne industrije i druga poduzeća i važnost potrebe za usavršavanjem radne snage za rad u industriji s nultim neto emisijama kako bi se izgradilo stabilno, konkurentno i čisto gospodarstvo Unije.

(13) Komisijine preporuke temelje se na obvezama preuzetima u okviru Pariškog sporazuma radi postupnog ukidanja upotrebe fosilnih goriva te na važnosti postupnog ukidanja subvencija za fosilna goriva.

(14) Komisijina preporuka u vezi s potrebama ulaganja temelji se na procjeni daje li nacrt ažuriranog plana opći pregled potreba ulaganja radi ostvarenja općih i specifičnih ciljeva te doprinosa svim dimenzijama energetske unije, navode li se izvori financiranja s razlikom između privatnih i javnih izvora, navode li se ulaganja u skladu s planom Švedske za oporavak i otpornost, teritorijalnim planovima Švedske za pravednu tranziciju i preporukama za pojedine zemlje izdanima u okviru europskog semestra za 2022. i 2023. te uključuje li pouzdanu makroekonomsku procjenu planiranih politika i mjera. Nacionalni energetski i klimatski plan trebao bi zajamčiti transparentnost i predvidljivost nacionalnih politika i mjera kako bi se poduprla sigurnost ulaganja.

(15) U Komisijinim preporukama ističe se velika važnost osiguravanja ranog i uključivog savjetovanja o planu, uključujući djelotvorno javno sudjelovanje uz dovoljno informacija i dovoljno dug vremenski okvir, u skladu s Aarhuškom konvencijom ([18]), kao i šireg regionalnog savjetovanja.

([12]) Direktiva (EU) 2023/1791 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2023. o energetskoj učinkovitosti i izmjeni Uredbe (EU) 2023/955 (SL L 231, 20.9.2023., str. 1.).

([13]) Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, „Štednja plina za sigurnu zimu", COM(2022) 360 final.

([14]) Uredba (EU) 2019/941 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o pripravnosti na rizike u sektoru električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2005/89/EZ (SL L 158, 14.6.2019., str. 1.).

([15]) Uredba (EU) 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2017. o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 994/2010 (SL L 280, 28.10.2017., str. 1.).

([16]) Preporuka Komisije od 14. ožujka 2023. o skladištenju energije – temelj dekarboniziranog i zaštićenog energetskog sustava EU-a, C/2023/1729 (SL C 103, 20.3.2023., str. 1.).

([17]) Preporuka Komisije (EU) 2023/2407 od 20. listopada 2023. o energetskom siromaštvu, C/2023/4080 (SL L, 2023/2407, 23.10.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj).

([18]) Konvencija o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša od 25. lipnja 1998. („Aarhuška konvencija").

(16) U Komisijinim preporukama o pravednoj tranziciji uzeta je u obzir procjena jesu li u švedskom planu dovoljno detaljno navedeni relevantni socijalni učinci klimatske i energetske tranzicije i njezini učinci na zapošljavanje i vještine te odgovarajuće popratne politike i mjere za promicanje pravedne tranzicije uz istodobno promicanje ljudskih prava i rodne ravnopravnosti.

(17) Komisijine preporuke Švedskoj temelje se na procjeni nacrta ažuriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana ([19]), koja se objavljuje uz ovu Preporuku.

(18) Švedska bi trebala uzeti u obzir ove preporuke pri izradi finalnog ažuriranog integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana koji treba dostaviti do 30. lipnja 2024.

Preporuke o dosljednosti s Unijinim ciljem klimatske neutralnosti i osiguravanjem napretka u prilagodbi

(19) Na temelju Uredbe (EU) 2021/1119 („Europski zakon o klimi”) Komisija treba ocjenjivati dosljednost nacionalnih mjera s ciljem klimatske neutralnosti i osiguravanjem napretka u prilagodbi. Komisija je ocijenila dosljednost mjera Švedske s tim ciljevima ([20]). Preporuke u nastavku temelje se na toj ocjeni. Švedska bi trebala uzeti u obzir ove preporuke i provesti ih u skladu s Europskim zakonom o klimi.

(20) Pouzdana procjena rizika preduvjet je strateške i uravnotežene politike prilagodbe. Trebala bi se temeljiti na najnovijim znanstvenim spoznajama o klimi i rezultatima testiranja otpornosti na stres te redovito ažurirati kako bi se identificirale skupine stanovništva, infrastrukture i sektori najosjetljiviji na klimatske promjene. Djelotvorna prilagodba u potrebnom opsegu i u svim izloženim sektorima zahtijeva upravljačku i koordinacijsku strukturu s jasnim ovlastima i političkom potporom na visokoj razini. Potrebne su razrađene strategije i planovi prilagodbe kako bi se osiguralo stalno povećanje društvene, političke i gospodarske pripravnosti u skladu s Europskim zakonom o klimi i izbjegli učinci povezani s klimom. Kako bi pomogla državama članicama u ažuriranju i provedbi sveobuhvatnih nacionalnih strategija, planova i politika prilagodbe, Komisija je u srpnju 2023. donijela skup smjernica ([21]). Potrebe za ulaganjem u prilagodbu klimatskim promjenama rastu i ubrzavat će se u sljedećim desetljećima. Veće financiranje trebalo bi popratiti dostatnim kapacitetom i stručnim znanjem potrebnima za upravljanje i provedbu kako bi se zajamčila kvaliteta trošenja i apsorpcijska sposobnost te izbjegla loša prilagodba. Osim javnog i privatnog financiranja, mogli bi se razmotriti i inovativni financijski instrumenti u suradnji s privatnim sektorom i financijskim institucijama.

(21) Sistemska sposobnost prilagodbe klimatskim promjenama važna je za izbjegavanje ili ublažavanje potencijalne štete, iskorištavanje mogućnosti i suočavanje s posljedicama. Fizički učinci klimatskih promjena stalno se i brzo mijenjaju. Potrebno je unaprijediti kapacitet za prilagodbu na svim razinama vlasti te u javnom i privatnom sektoru, za što je potrebna veća osviještenost o osjetljivostima i rizicima.

(22) Prirodna rješenja djelotvorna su i troškovno učinkovita opcija prilagodbe i ublažavanja ako se njihovo uvođenje potiče strateškim okvirima, politikama i financiranjem. Mogu se provesti zasebno ili integrirati u druge mjere prilagodbe i ublažavanja te kombinirati s tehnološkim rješenjima ili rješenjima koja se temelje na infrastrukturi. Pri provedbi se trebaju uzeti u obzir složenost sustava i predviđeni učinci klimatskih promjena, lokalni kontekst, povezani interesi i vrijednosti te socioekonomski uvjeti,

PREPORUČUJE DA ŠVEDSKA PODUZME MJERE ČIJI JE CILJ:

U VEZI S NACRTOM AŽURIRANOG NACIONALNOG ENERGETSKOG I KLIMATSKOG PLANA NA TEMELJU UREDBE (EU) 2018/1999

1. Navesti projekcije o tome kako će postojeće i planirane politike i mjere doprinijeti ispunjenju nacionalnog cilja u pogledu stakleničkih plinova od −50 % do 2030. u usporedbi s razinama iz 2005. u okviru Uredbe o raspodjeli tereta. Ako je potrebno, navesti dodatne politike i mjere ili opisati kako će se fleksibilne mogućnosti dostupne u okviru

([19]) SWD(2023) 923.

([20]) Izvješće o djelovanju EU-a u području klime 2023., COM(2023) 653 final, i Radni dokument službi Komisije „Ocjena napretka u prilagodbi klimatskim promjenama pojedinačnih država članica u skladu s Europskim zakonom o klimi”, SWD(2023) 932.

([21]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:52023XC0727(01).

Uredbe o raspodjeli tereta iskoristiti za osiguravanje usklađenosti. Dopuniti informacije o politikama i mjerama, među ostalim za emisije koje nisu CO_2, uključujući metan, N_2O i fluorirane stakleničke plinove iz poljoprivrede, industrijskih procesa i upotrebe proizvoda. Jasno navesti njihov opseg, vremenski okvir i, ako je moguće, očekivani učinak smanjenja stakleničkih plinova, među ostalim za mjere u Unijinim programima financiranja kao što je zajednička poljoprivredna politika.

2. Utvrditi količinu emisija CO_2 koje bi se mogle uhvatiti na godišnjoj razini do 2030., uključujući njihov izvor. Navesti informacije o tome kako će se uhvaćeni CO_2 transportirati. Utvrditi ukupan kapacitet za skladištenje CO_2 i volumene utiskivanja CO_2 dostupne do 2030.

3. Uključiti dodatne mjere u sektoru LULUCF-a, uz kvantifikaciju očekivanog učinka u smislu količine uklonjenog stakleničkog plina u sektoru koja je u skladu s metodološkim preispitivanjima provedenima u nacionalnim inventarima, ciljem neto uklanjanja za 2030. od −310 $MtCO_2eq$ i ciljem za Švedsku od −3 955 $ktCO_2eq$ definiranim u Uredbi (EU) 2018/841. Navesti jasne informacije o tome kako se javna sredstva (sredstva Unije, uključujući zajedničku poljoprivrednu politiku, i državne potpore) te privatno financiranje putem programa sekvestracije ugljika dosljedno i djelotvorno upotrebljavaju za ispunjavanje nacionalnog cilja neto uklanjanja. Navesti informacije o statusu i napretku koji treba ostvariti u poboljšanju viših razina/geografski eksplicitnih skupova podataka za praćenje, izvješćivanje i verifikaciju, u skladu s dijelom 3. Priloga V. Uredbi (EU) 2018/1999.

4. Navesti dodatnu analizu relevantnih klimatskih osjetljivosti i rizika s obzirom na postizanje nacionalnih općih i specifičnih ciljeva i doprinosa te politike i mjere u svim dimenzijama energetske unije. Bolje opisati i kvantificirati vezu sa specifičnim ciljevima i politikama energetske unije koje bi politike i mjere prilagodbe trebale podupirati. Dovoljno detaljno utvrditi dodatne politike i mjere prilagodbe kojima će se poduprijeti ispunjavanje općih i specifičnih ciljeva te doprinosa Švedske u okviru energetske unije.

5. Ciljani udio obnovljivih izvora energije kao doprinos obvezujućem cilju Unije u pogledu obnovljive energije za 2030. utvrđenom u članku 3. stavku 1. Direktive (EU) 2018/2001, kako je izmijenjeno u skladu s formulom u Prilogu II. Uredbi (EU) 2018/1999, podići na najmanje 76 %. Uključiti okvirnu putanju koja dostiže referentne točke za 2025. i 2027. prema članku 4. stavku (a) točki 2. Uredbe (EU) 2018/1999.

6. Navesti procijenjene putanje i dugoročni plan za uvođenje tehnologija u području energije iz obnovljivih izvora u sljedećih 10 godina, s perspektivom do 2040. Uključiti okvirni cilj za tehnologije u području energije iz obnovljivih izvora do 2030. u skladu s Direktivom (EU) 2018/2001, kako je izmijenjena. Uključiti specifične ciljeve za doprinos okvirnim podciljevima u području zgrada i industrije za 2030. i obvezujućem podcilju za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla u industriji za 2030. Uključiti okvirni cilj u području centraliziranog grijanja i hlađenja za razdoblje 2021. – 2030. Uključiti podcilj za napredna biogoriva i obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla u sektoru prometa, pri čemu treba osigurati da se poštuje minimalna razina obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla za 2030.

7. Uključiti detaljne i kvantificirane politike i mjere tako da se omogući pravodobno i troškovno učinkovito ostvarenje nacionalnog doprinosa obvezujućem cilju Unije u pogledu obnovljive energije od najmanje 42,5 % u 2030., uz zajedničku obvezu da se taj cilj poveća na 45 %. Konkretno opisati za koje tehnologije u području energije iz obnovljivih izvora osim tehnologija za energiju vjetra planira odrediti područja za ubrzano uvođenje energije iz obnovljivih izvora s bržim i jednostavnijim postupcima izdavanja dozvola te kako nastoji ubrzati uvođenje obnovljivih izvora energije poticajnim okvirom za promicanje vlastite potrošnje i energetskih zajednica. Opisati kako namjerava dodatno razviti ili modernizirati učinkovitu infrastrukturu za centralizirano grijanje i hlađenje koja se temelji na obnovljivim izvorima energije, među ostalim omogućivanjem integracije elektroenergetskih mreža i mreža za grijanje i hlađenje. Uključiti usporedive mjere za promicanje vodika u industriji i pripremiti EU za trgovinu vodikom iz obnovljivih izvora.

8. Uključiti procjenu domaće zalihe šumske biomase za energetske potrebe u razdoblju 2021. – 2030. u skladu s ojačanim kriterijima održivosti iz članka 29. Direktive (EU) 2018/2001, kako je izmijenjena, i procjenu usklađenosti predviđene upotrebe šumske biomase za proizvodnju energije sa švedskim obvezama na temelju revidirane Uredbe o LULUCF-u, posebno za razdoblje 2026. – 2030., te nacionalne mjere i politike za osiguravanje te usklađenosti. Uključiti dodatne mjere za promicanje održive proizvodnje biometana, s obzirom na potencijal i proizvodnju održivog bioplina/biometana u Švedskoj, profil potrošnje prirodnog plina i postojeću infrastrukturu, upotrebu kao digestata i primjene biogenog CO_2.

9. U mjeri u kojoj je to moguće navesti očekivani vremenski okvir koraka koji bi doveli do donošenja zakonodavnih i nezakonodavnih politika i mjera za prenošenje i provedbu odredbi Direktive (EU) 2018/2001, kako je izmijenjena, posebno za mjere u prethodnim točkama.

10. Uključiti nacionalni doprinos energetskoj učinkovitosti na temelju potrošnje konačne energije obvezujućem cilju Unije za 2030. u skladu s člankom 4. i Prilogom I. Direktivi (EU) 2023/1791 ili jednak ispravljenom okvirnom nacionalnom doprinosu koji će Komisija dostaviti svakoj državi članici do 1. ožujka 2024. na temelju članka 4. stavka 5. te direktive. Uključiti nacionalni doprinos energetskoj učinkovitosti na temelju potrošnje primarne energije okvirnom cilju Unije u skladu s člankom 4. i Prilogom I. Direktivi (EU) 2023/1791. Navesti količinu smanjenja potrošnje energije koju trebaju postići sva javna tijela razvrstana prema sektoru.

11. Utvrditi cjelokupne politike i mjere za postizanje nacionalnih doprinosa energetskoj učinkovitosti i opisati kako će se provesti načelo „energetska učinkovitost na prvom mjestu”. Utvrditi mjere za uštedu energije kako bi se zajamčilo postizanje potrebnog iznosa kumulativne uštede energije u krajnjoj potrošnji do 2030. te mjere za promicanje energetskih pregleda i sustava gospodarenja energijom. Navesti pouzdane programe za financiranje energetske učinkovitosti i programe financijske potpore koji mogu mobilizirati privatna ulaganja i dodatno sufinanciranje.

12. Uključiti ažuriranu razinu ambicije da se osigura visoko energetski učinkovit i dekarboniziran nacionalni fond zgrada i postojeće zgrade pretvore u zgrade s nultim emisijama do 2050. Uključiti međuetape za 2030. i 2040. i usporedbu tih etapa s najnovijom dugoročnom strategijom obnove. Uključiti više informacija o povezanim mjerama za zgrade i njihov učinak u smislu uštede energije.

13. Pobliže objasniti kako Švedska planira znatno ojačati energetsku sigurnost, prije svega definiranjem jasnih ciljeva za diversifikaciju izvora energije i daljnje poticanje smanjenja potražnje za plinom. Uključiti detaljne politike i mjere za postizanje tih ciljeva do 2030. Ojačati otpornost energetskog sustava, posebno određivanjem cilja za skladištenje energije i donošenjem politika i mjera za integriranje cilja prilagodbe klimatskim promjenama u energetski sustav. Navesti odgovarajuće mjere za diversifikaciju i dugoročnu opskrbu nuklearnim materijalom, gorivom, rezervnim dijelovima i uslugama, posebno s obzirom na ojačane uvjete za uvođenje nuklearne energije i produljenje životnog ciklusa postojećih reaktora te dugoročno gospodarenje nuklearnim otpadom. Ocijeniti primjerenost naftne infrastrukture (rafinerije, zalihe nafte) s obzirom na očekivani pad potražnje za naftom i orijentaciju na alternative s manje ugljika.

14. Predstaviti trenutačno stanje u pogledu mjera za osiguravanje integracije tržišta i maksimizacije prekograničnih trgovinskih kapaciteta u nordijskoj regiji kao rezultat promjena obrazaca u tokovima električne energije te navesti jasne opće i specifične ciljeve za upravljanje potrošnjom i skladištenje kako bi se poboljšala fleksibilnost energetskog sustava s obzirom na procjenu potreba za fleksibilnošću. Opisati kako će se olakšati integracija u energetski sustav u kontekstu članka 20.a Direktive (EU) 2018/2001, kako je izmijenjena. Razviti konkurentnija maloprodajna tržišta i ojačati položaj potrošača na maloprodajnom tržištu.

15. Razraditi pristup suzbijanju energetskog siromaštva u okviru općeg socijalnog sustava uključivanjem procjene situacije trenutačno pogođenih kućanstava i navođenjem specifičnog mjerljivog cilja smanjenja koji se zahtijeva na temelju Uredbe (EU) 2018/1999, uzimajući u obzir Preporuku (EU) 2023/2407. Navesti detaljan vremenski okvir za konkretne politike i mjere za suzbijanje energetskog siromaštva. Objasniti kako će se uvesti mjere u okviru sustava obveze energetske učinkovitosti za suzbijanje energetskog siromaštva na temelju Uredbe (EU) 2018/1999.

16. Dodatno objasniti nacionalne ciljeve u području istraživanja, inovacija i konkurentnosti za uvođenje čistih tehnologija te utvrditi putanju za 2030. i 2050. kako bi se poduprla dekarbonizacija industrije i prelazak poduzeća na kružno gospodarstvo s nultom neto stopom emisija. Donijeti politike i mjere za promicanje razvoja projekata s ciljem postizanja nulte neto stope emisija uključujući one relevantne za energetski intenzivne industrije. Opisati predvidljiv i pojednostavnjen regulatorni okvir za postupke izdavanja dozvola i kako će se prema potrebi pojednostavniti pristup nacionalnom financiranju. Navesti detaljne politike i mjere za digitalizaciju energetskog sustava, razvoj vještina povezanih s čistom energijom i olakšavanje otvorene trgovine za otporne i održive lance opskrbe komponentama i opremom s nultom neto stopom emisija.

17. Navesti reforme i mjere za mobilizaciju privatnih ulaganja potrebnih za ostvarenje energetskih i klimatskih ciljeva. Poboljšati i proširiti analizu potreba za ulaganjem kako bi se uključio sveobuhvatan i dosljedan pregled potreba za javnim i privatnim ulaganjima ukupno i po sektoru. Uključiti raščlambu ukupnih potreba za ulaganjima s dodatnim informacijama o nacionalnim, regionalnim i Unijinim izvorima financiranja te privatnim izvorima financiranja koji će se mobilizirati. Dodati kratak opis vrste programa financijske potpore koji je odabran za provedbu politika i mjera koje se financiraju iz javnog proračuna i upotrebe mješovitih financijskih instrumenata u kojima se iskorištavaju bespovratna sredstva, zajmovi, tehnička pomoć i javna jamstva, uključujući ulogu nacionalnih razvojnih banaka u pojedinim programima i/ili o tome kako se mobilizira privatno financiranje. Razmotriti i troškovno učinkovitu provedbu prijenosa drugim državama članicama na temelju Uredbe o raspodjeli tereta kao izvor financiranja. Navesti detaljnu procjenu makroekonomskog učinka planiranih politika i mjera.

18. Opisati kako su politike i mjere uključene u ažurirani plan dosljedne sa švedskim planom za oporavak i otpornost, uključujući poglavlje o planu REPowerEU.

19. Objasniti kako i dokad Švedska namjerava postupno ukinuti preostale subvencije za fosilna goriva.

20. Razraditi analitičku osnovu navođenjem projekcija u okviru planiranih politika i mjera o razvoju energetskog sustava do 2040.

21. Navesti detaljne informacije o socijalnim posljedicama i posljedicama na zapošljavanje i vještine ili drugim distribucijskim učincima klimatske i energetske tranzicije i o planiranim ciljevima, politikama i mjerama za podupiranje pravedne tranzicije. Navesti oblik potpore, učinak inicijativa, ciljne skupine i predviđene resurse, uzimajući u obzir Preporuku Vijeća o osiguravanju pravedne tranzicije prema klimatskoj neutralnosti ([22]). Uključiti, koliko je to moguće, više elemenata koji bi bili odgovarajuća analitička baza za pripremu budućeg socijalnog plana za klimatsku politiku, u skladu s Uredbom (EU) 2023/955 Europskog parlamenta i Vijeća ([23]), uključujući informacije o tome kako procijeniti izazove i socijalne učinke na najranjivije sudionike u sustavu za trgovanje emisijama iz izgaranja goriva u sektoru zgrada, prometnom sektoru i drugim sektorima i na temelju kojih bi se utvrdili potencijalni korisnici i relevantni okvir politike. Objasniti kako će okvir politike utvrđen u nacionalnom energetskom i klimatskom planu doprinijeti pripremi švedskog socijalnog plana za klimatsku politiku i kako će se zajamčiti dosljednost između ta dva plana.

22. Zajamčiti uključivo javno savjetovanje s razumnim vremenskim okvirom i širim sudjelovanjem lokalnih tijela i civilnog društva u pripremi plana. Navesti jasan pregled toga kako će postupak savjetovanja omogućiti šire javno sudjelovanje svih relevantnih tijela, građana i dionika, uključujući socijalne partnere, u pripremi nacrta i finalnog ažuriranog plana. Navesti sažetak mišljenja različitih dionika i sažetak toga kako su u plan uključena mišljenja izražena na savjetovanjima.

23. Proširiti postojeću dobru regionalnu suradnju unutar uspostavljenih okvira regionalne suradnje kao što je plan međusobnog povezivanja baltičkog energetskog tržišta u području energetske infrastrukture i energije vjetra na moru. Opisati kako Švedska namjerava uspostaviti okvir za suradnju s drugim državama članicama do 2025. u skladu s člankom 9. Direktive (EU) 2018/2001, kako je izmijenjena.

U VEZI S DOSLJEDNOŠĆU NACIONALNIH MJERA S CILJEM KLIMATSKE NEUTRALNOSTI I OSIGURAVANJEM NAPRETKA U PRILAGODBI NA TEMELJU UREDBE (EU) 2021/1119

1. Pripremiti sveobuhvatnu procjenu rizika i osjetljivosti, s posebnim naglaskom na sektoru šumarstva. Ojačati i jasno odrediti upravljačku i koordinacijsku strukturu za podupiranje planiranja, provedbu rješenja i ulaganje radi prilagodbe u svim sektorima i populacijama i na svim razinama uprave. Ažurirati nacionalnu strategiju prilagodbe kako bi se pitanja prilagodbe klimatskim promjenama integrirala u ključne osjetljive sektore te kako bi se uklonili nedostaci i prepreke prilagodbi. Osigurati da su uspostavljeni javni i privatni mehanizmi financiranja za mjere prilagodbe i da proračuni budu razmjerni potrebama za ulaganjima, posebno u prioritetnim osjetljivim sektorima.

([22]) Preporuka Vijeća od 16. lipnja 2022. o osiguravanju pravedne tranzicije prema klimatskoj neutralnosti (SL C 243, 27.6.2022., str. 35.).

([23]) Uredba (EU) 2023/955 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o uspostavi Socijalnog fonda za klimatsku politiku i o izmjeni Uredbe (EU) 2021/1060 (SL L 130, 16.5.2023., str. 1.).

2. Poboljšati koordinaciju između različitih razina upravljanja (nacionalna/regionalna/lokalna) kako bi se uskladili alati za planiranje i omogućile koordinirane intervencije s ciljem sustavne transformacije.

3. Promicati prirodna rješenja i prilagodbu po sustavima u nacionalnim strategijama, politikama i planovima te osiguravati ulaganja za njihovo uvođenje.

Sastavljeno u Bruxellesu 18. prosinca 2023

Za Komisiju
Kadri SIMSON
Članica Komisije